

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/938.**

Benyújtás dátuma: **2022-08-22 14:56**

Parlex azonosító: **XUPT3FZV0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Határozati javaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), Bakos Bernadett (LMP), Csárdi Antal (LMP), Kanász-Nagy Máté (LMP), Ungár Péter (LMP)

Határozati javaslat címe: A palagáz-kitermelés betiltásáról

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**A palagáz-kitermelés betiltásáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2022. (.....) OGY határozat

A palagáz-kitermelés betiltásáról

Az Országgyűlés – felismerve a hidraulikus rétegrepesztéssel járó palagáz-kitermelés súlyos hatását a környezetre és a klímára – a következő határozatot hozza.

1. Az Országgyűlés kinyilvánítja, hogy a hidraulikus rétegrepesztéssel járó palagáz-kitermelést nem tekinti fenntarthatónak.
2. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy 2022. december 31-ig nyújtson be törvényjavaslatot az Országgyűlésnek a hidraulikus rétegrepesztéssel járó palagáz-kitermelés betiltásáról.
3. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Palkovics László technológiai és ipari miniszter egy zalaegerszegi konferencián arról beszélt, hogy léteznek olyan „innovatív technológiák”, amelyekkel eddig nem foglalkoztak, de a megváltozott energiapiaci környezetben már szükség lehet rájuk. Ilyennek nevezte például a makói palagázmező kitermelését vagy a lezárt zalai olajkutak újraindítását. Miniszter úr szerint a palagázzal az évi 1,5 milliárd m³ gázkitermelésünket 2,5 milliárd m³-re lehetne növelni.

A Kormány már korábban is igyekezett elősegíteni a palagáz kitermelését, mivel 2015-ben 12%-ról 2%-ra csökkentette a bányajáradékát. Szerencsére ez nem vezetett a kitermelés felfutásához.

A palagáz kitermelésére szolgáló hidraulikus rétegrepszítés rendkívül kockázatos, környezetszennyező és klímagyilkos technológia. Ennek során mélyen a földbe fúrnak (általában 1500-1600 méterre majd még mélyebbre) függőlegesen, illetve vízszintesen, és egy folyadék eleggyel, amely vízből, szemcsés anyagból (pl. homok) és vegyi adalékokból (pl. a fokozottan rákkeltő hatású benzolból és formaldehidből) áll, magas nyomáson megrepesztik a palát és kikényszerítik a gázt a kőzet pórusain át a furatba, majd onnan lassan a kútaknába.

A földben természetesen jelenlévő szennyező anyagok pl. nehézfémek által szennyezett repesztő folyadék visszakerül a felszínre. Ott nagy részét kezelés után újrahasznosítják új repesztéshez, a maradékot tárolni kell. A tárolás területigénnyel jár, és ha a szennyvíz kiszabadul, felmérhetetlen károkat okozhat.

A palagáz alacsony koncentrációja miatt a kutak általában 1-1,5 év működés után kimerülnek. Ez újabb és újabb kutak fúrására kényszeríti a beruházókat. Az extrém magas gázárak mellett most ugyan gazdaságos lehet a kitermelés, de csak szűk közgazdasági megközelítésben, nem számolva a környezeti-, klíma- és társadalmi hatásokkal.

Az EU Éghajlatpolitikai Főigazgatóság tanulmánya igazolta, hogy a palagáz-tevékenységek több üvegházhatású gázt juttatnak a levegőbe, mint a hagyományos gáz- és olajkitermelés. Egyre több tanulmány, bizonyíték van a jelentős szivárgásra (metán szabadul fel a repedéseken keresztül, illetve a feldolgozás és a szállítás során is), amely egy palagáz-kút teljes gáztermelésének 3,6-7,9 százalékát is kiteheti. Az ilyen veszteségeket a legjobb technológia alkalmazásával lehet korlátozni, de teljesen megszüntetni nem. Ez azt jelenti, hogy palagáz kitermelése során 1,3-2,1-szer több metánkibocsátás történik, mint a hagyományos földgázbányászat során. Az Egyesült Államokban a kibocsátott metán egynegyede már palagáz-kitermelésből származik. A metán százéves idősíkon 30-szor, 20 éves idősíkon 80-szor erőteljesebben melegíti a légkört, mint a szén-dioxid. A COP26 kapcsán több mint 80 ország írt alá egyezményt a metánkibocsátás csökkentéséről, ami alapvető fontosságú az éghajlatváltozás megfékezéséhez.

Minden egyes rétegrepezési művelet kb. 15 millió liter vizet igényel, és egy palagázkútnál akár tízszer is végezhetnek repezést. Tehát egyetlen kútnál felhasznált vízmennyiség elegendő lenne 10 ezer európai lakos egy évi vízigényének kielégítésére. A repezítő folyadék 0,5-1,5%-ban tartalmaz vegyi anyagokat, azaz egyetlen repezési művelet tonnányi erősen mérgező anyagot alkalmazhat. Elemzések szerint magas a kockázata annak, hogy ezek a vegyi anyagok a műveletek során beszivárognak a talaj- vagy ivóvízbe a szivárgás és a berendezések gyors amortizációja miatt. E kockázat a mélyebben fekvő palagáz készletekre is igaz (pl. Makói-árokbeli termálvízkészletet is veszélyeztetheti). A repezéskor használt vegyi anyagok, a föld alatt természetesen előforduló veszélyes anyagokkal keveredve további mérgezési kockázatot jelenthetnek, például a nehézfémek felhalmozódhatnak. Az ország már most is vízválsággal küzd, ami a klímaváltozás hatására csak fokozódni fog, így semmiképp nem kockáztatjuk felszín alatti vizeink minőségét.

Az Egyesült Államokban a repezés során keletkező légszennyezést már egyértelműen kimutatták, többek között "emelt szintű" benzolt, és egyéb potenciálisan mérgező ásványolaj alapú szénhidrogéneket, mint az etil-benzol, a toluol és a xilol, amelyek szemirritációt, fejfájást, torokfájást, légzési nehézségeket és a rákos megbetegedéseket okozhatnak.

Végül talán a leginkább aggasztó hatás, hogy a palagáz-kitermelés során földrengések és rezgések keletkezhetnek. Rögzítettek néhány olyan esetet, amikor a rétegrepezéshez szeizmikus aktivitás társult. Ezek általában vagy magához a repezési eljáráshoz, vagy a használt repezítő folyadék szennyvízkutakba fecskendezéséhez köthetők. A rengés vízszennyezéssel is járhat, mivel új repedéseket okoz a kőzetben, károsíthatja a lakott területeket és az infrastruktúrát. Egy angliai kútnál rétegrepezést végző Cuardilla Resources 2011 áprilisában és májusában felfüggesztette a kitermelést, miután két, 1,5 illetve 2,3-as erősségű földrengést észleltek. A rengéseket vizsgáló szakértők kijelentették, hogy a földrengéseket valószínűsíthetően a rétegrepezési eljárás okozta.

A Nemzetközi Energiaügynökség szerint 2022-től már nem szabad beruházni a fosszilis energiaforrásokba ahhoz, hogy 2050-re elérjük a klímasemlegességet. Az LMP - Magyarország Zöld Pártja határozott véleménye, hogy az orosz energiafüggőség csökkentését nem a fosszilis energiaforrások kitermelésének növelésével, hanem energiatakarékosági, energiahatékonysági intézkedésekkel és a megújuló energiaforrásokra való átállással kell elérni, ezért javasoljuk a palagáz-kitermelés betiltását.